

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 19Csp/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719202952
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Tagaj
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2019:6719202952.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Michalom Tagajom, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, IČO: 42 185 190, Majerníkova 3479/3A, 841 05 Bratislava, proti žalovanej: F. Q., I. Q., V. XX.XX.XXXX, P. XX, XXX XX P., N. T., o zaplatenie 469 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 190 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 33 Eur a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 190 Eur od 23.06.2016 do zaplatenia s tým, že súd p o v o ľ u j e žalovanej splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 24 Eur až do úplného vyrovnania s tým, že prvá splátka bude splatná do 25. dňa v mesiaci nasledujúceho po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť a ďalšie splátky budú splatné vždy do 25. dňa kalendárneho mesiaca s tým, že omeškanie s plnením č o i len jednej splátky bude mať za následok splatnosť celého plnenia.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietal.

III. Žiada zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 21.06.2019 domáhal od žalovanej zaplatenia istiny vo výške 200 Eur, odplaty vo výške 56 Eur, zmluvnej pokuty vo výške 33 Eur, poplatkov za upomienky vo výške 180 Eur (spolu 469 Eur), ďalej zmluvného úroku vo výške 70 % ročne zo sumy 200 Eur od 22.06.2015 do zaplatenia, ako aj zákonného úroku z omeškania v miere 5 % ročne zo sumy 256 Eur od 23.06.2016 do zaplatenia, a to na tom skutkovom a právnom základe, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22.06.2015, uzatvorenej podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, poskytol žalobca žalovanej úver vo výške 200 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť a zaplatiť odplatu 56 Eur pri poskytnutí finančných prostriedkov a (70 %) úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu vo výške 196 Eur, t.z. žalovaná mala zaplatiť celkovú čiastku vo výške 396 Eur a to v lehote do 22.06.2016. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru sa zmluvné strany dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v Zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaná sa zaväzuje žalobcovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaná nesplnila riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušila dojednanie predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, stratila výhodu splátok a žalobca vyzval žalovanú na úhradu jej záväzku. V zmysle všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalovaná zaviazala uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30 Eur - zaslaných upomienok bol šesť, t.j. celkovo má žalovaná za upomienky zaplatiť 180 Eur. Žalovaná do podania žaloby neuhradila žalobcovi žiadnu sumu.

2. K žalobe žalobca priložil Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (nepodpísané žalovanou) a Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.06.2015 (ďalej len ako „Zmluva o úvere“).

3. Žalovaná prevzala žalobu (spolu s jej prílohami, poučeniami a uznesením tunajšieho súdu, ktorým jej bola uložená povinnosť vyjadriť sa k žalobe) dňa 07.08.2019 (č.l. 43) - žalovaná sa však v určenej lehote k žalobe nevyjadřila.

4. Dňa 16.10.2019 sa vo veci konalo pojednávanie a to v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorí žiadali konať v ich neprítomnosti. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že je pravda, že si od žalobcu požičala - nedali jej však 200 Eur, tak ako chcela, ale len 190 Eur, nakoľko pracovníčka resp. zástupkyňa žalobcu na pobočke v Q. si siahla 10 Eur, údajne za nejaký poplatok, alebo na prvú splátku. S dotyčnou pani si neprešli všetko čo je v zmluve, ale mala vedomosť o zmluvnej pokute 33 Eur, ktorá jej hrozila, v prípade, že by riadne neplatila. Bolo tiež dohodnuté, že mala splácať úver, asi po 30 Eur mesačne, pričom peniaze mala nosiť v hotovosti, avšak dotyčná pani, ako aj samotná spoločnosť sa z Q. následne odsťahovala a žalovanej nechodili domov žiadne šeky a nevedela, kde má platiť. Poprela, že by jej chodili domov akékoľvek upomienky. V čase keď žiadala o úver, jej príjem bol len okolo 220 Eur z titulku rodičovského príspevku. Pani konajúca v mene žalobcu od nej nechcela žiadne doklady o jej príjmoch. Pokiaľ ide o výdavky, pýtala sa jej na ne, avšak keď žalovaná uviedla výdavky, tak tá zástupkyňa žalobcu do žiadosti o úver zapisovala nižšie výdavky, ako v skutočnosti žalovaná mala a ako jej uvádzala, aby to žalovanej schválili. Poukázala ďalej na to, že poberá len dávku v hmotnej núdzi vo výške 174 Eur mesačne, pričom sa sama stará o dve deti a preto je schopná platiť dlžnú sumu len v mesačných splátkach, maximálne vo výške 24 Eur s tým, že dávky ktoré poberá sú splatné v 18. deň v mesiaci a preto navrhla splatnosť splátok na 25. deň v mesiaci.

5. Podľa 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“), skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

6. Podľa § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len ako „Obč. Z.“) v znení neskorších predpisov, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

7. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Nariadenie Vlády SR“), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

8. Podľa § 52 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 39 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Podľa § 3 ods.1 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

11. Podľa § 53 ods. 6 Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú

možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

12. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

13. Podľa § 53 ods. 4 písm. t/ Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

14. Podľa § 53 ods. 5 Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 53 ods. 11 Obč. Z. v znení účinnom do 22.12.2015, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí..

16. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia Vlády SR, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

17. Podľa § 1 ods. 2 Nariadenia Vlády SR, odplata podľa odseku 1 sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok.

18. Podľa § 1 ods. 3 Nariadenia Vlády SR, odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v

a) percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka,
2. jednorazové plnenie v percentách sa považuje za plnenie za rok,
3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok,

b) peniazoch prepočítavané na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v peniazoch za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka, vydelené sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,
2. jednorazové plnenie v peniazoch sa vydelené sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,
3. opakujúce sa plnenie v peniazoch za rok sa vydelené sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100,

c) percentách z inej sumy, ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že

1. opakujúce sa plnenie v percentách za iné obdobie ako jeden rok sa prepočíta na obdobie jedného roka a vynásobí sa podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,
2. jednorazové plnenie v percentách sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov,
3. opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa vynásobí podielom sumy, z ktorej sa vypočítava plnenie, a sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov.

19. Podľa § 1 ods. 4 Nariadenia Vlády SR, na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

20. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia Vlády SR, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

21. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom do 22.12.2015, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

22. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 22.12.2015, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 29.09.2015, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

24. Podľa § 9 ods. 2 písm. j), k), l), , Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 22.12.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

j) odplatu podľa osobitných predpisov,

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

25. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) v znení účinnom do 31.01.2016, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

26. Podľa § 9a Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, od spotrebiteľa nemožno požadovať úhradu nákladov vymáhania pohľadávky vo výške prevyšujúcej skutočné náklady, ktoré vznikli osobe, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy.

27. Podľa § 544 ods. 1 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

28. Podľa § 544 ods. 2 Obč. Z. v znení neskorších predpisov, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

29. Podľa § 545a Obč. Z. v znení neskorších predpisov, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

30. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

31. Podľa § 232 ods. 4 CSP, Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

36. Za nesporné medzi stranami súd považoval najmä, že :

36.1 žalovaná a žalobca uzatvorili Zmluvu o pôžičke, ktorej predmetom malo byť poskytnutie úveru vo výške 200 Eur;

36.2 zmluvné strany si pre prípad riadneho nesplatenia pôžičky dohodli zmluvnú pokutu v sume 33 Eur v neprospech žalovanej;

36.3 žalovaná neuhradila z pôžičky žalobcovi žiadnu sumu.

37. Za sporné medzi stranami súd považoval najmä, či :

37.1 žalovanej bolo vyplatených celých 200 Eur (na pojednávaní žalovaná uviedla, že jej bolo vyplatených len 190 Eur);

37.2 či žalovanej boli doručované upomienky zo strany žalobcu.

38. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, konkrétne Zmluvou o úvere; Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru (nepodpísané žalovanou) a v zmysle § 295 CSP aj porovnaním dojednaných úrokov s Priemernými úrokovými mierami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny podľa NBS (stav a nové obchody) za rok 2015 a súd porovnal tiež skutočnú RPMN (resp. odplatu) v Zmluve o úvere s váženým priemerom hodnôt RPMN.

39. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter Zmluvy o pôžičke (§ 52 Obč. Z.) súd konštatuje, že ani nepopretie skutkových tvrdení žalobcu zo strany žalovanej nezbavuje súd povinnosti podrobiť predmetnú zmluvu kontrole (a) z hľadiska dodržania jej zákonných náležitostí v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 9 a § 11) a ako aj (b) kontrole z hľadiska prípadných neprijateľných zmluvných podmienok. Súd je takisto povinný prihliadať na (c) absolútnu neplatnosť právnych úkonov aj z ostatných dôvodov (napr. podľa § 39 Obč. Z.) a na (d) zákonné následky bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné následky pritom musí súd prihliadať bez ohľadu na prípadné mimosúdne (dohody) zmluvných strán.

40. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 22.06.2015 uzavreli žalobca a žalovaná Zmluvu o úvere, predmetom ktorej malo byť poskytnutie úveru vo výške 200 Eur pri odplate 196 Eur a celková

čiasťka úveru 396 Eur. Odplata bola vo výške 56 Eur a mala tvoriť 28% RPMN; úrok bol dohodnutý v miere 70 % ročne. Ako termín konečnej splatnosti úveru bol uvedený deň 22.06.2016. v zmluve bola dojednaná zmluvná pokuta vo výške 33 Eur, ak žalovaná neuhradí celkovú čiasťku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere a tiež zmluva obsahovala ustanovenie, že za každú upomienku je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi 30 Eur.

41. Po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci dospel súd k záveru, že predmetná Zmluva o pôžičke je v čiasťtí týkajúcej sa výšky úrokov (čiasťtočne) neplatná pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Obč. Z. a § 3 ods. 1 Obč. Z.). Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/57/2005, ZSP 35/2010 „Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26.04. 2012, „Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky, z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlom správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V predmetnej veci súd zistil, že výška dojednaných úrokov (70 %) bola viac ako 10-násobkom priemernej (obvyklej) úrokovej miery v danom období (6,79 %) pre spotrebiteľské úvery so splatnosťou do 1 roka a teda v zmluve dojednaná výška úrokov podstatne a v rozpore s dobrými mravmi prevyšuje obvyklú výšku úrokov na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Podporne súd poukazuje na v zásade konštantnú rozhodovaciu prax (najmä odvolacích) súdov, ktoré skonštatovali, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu je neobhájiteľné viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk. (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co 313/2010 z 9.11.2010, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/112/2017, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co/105/2014, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co 3/2011 z 12.10.2011).

42. Priemerná výška RPMN za prvý kvartál r. 2015 predstavovala v prípade úverov v splatnosti do 1 roka, poskytovaných bankami 16,91 % (dvojnásobok 33,82 %) a pri iných (nebankových) veriteľoch predstavovala priemerná výška RPMN 25,88 % (dvojnásobok 51,76 %). Postupujúc podľa § 1 Nariadenia Vlády SR dospel v danom prípade súd k výpočtu skutočnej RPMN, kedy po sčítaní miery ročnej úrokovej miery (70 %) a odplaty 56 Eur za poskytnutie úveru (po prepočte 28 %) dospel súd k výpočtu skutočnej RPMN až 98 %, čo je takmer 4 - násobkom priemernej RPMN pri obdobných úveroch so splatnosťou do jedného roka poskytovaných nebankovými subjektmi (a takmer 6- násobkom priemernej RPMN pri obdobných úveroch so splatnosťou do jedného roka poskytovaných bankovými subjektmi) a teda skutočná RPMN je v rozpore s § 1a Nariadenia Vlády SR a s § 53 ods. 6 Obč. Z. Navyiac, v Zmluve o úvere je uvedená ako RPMN len 28 %, ktorú žalobca vypočítal len z čiasťtkového údaja o odplate (56 Eur), pričom v rozpore s Nariadením Vlády SR do odplaty nezahrnul aj úrokovú

mieru, čo znamená, že v Zmluve o úvere bola uvedený nesprávny (a pre žalovanú ako spotrebiteľa klamlivý) údaj o RPMN, čo ex lege (§ 11 ods. 1 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch) spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

43. Ďalším zákonným dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je skutočnosť, že žalobca pri poskytovaní úveru konal v hrubom rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti (§ 7 a § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch), nakoľko neskúmal vôbec bonitu žalovanej (jej schopnosť splácať úver) - nevyžadoval od nej žiadne doklady o príjmoch (postačovalo mu uvedenie údaje o výške rodičovského príspevku), vôbec nevyžadoval žiadne doklady o nákladoch žalovanej - navyiac v žiadosti o úvere samotný žalobca (jeho obchodná zástupkyňa) ponížil sumu žalovanou uvádzaných mesačných nákladoch, aby jej mohol byť úver poskytnutý.

44. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky (30 Eur za každú upomienku), žalovaná poprela doručenie akýchkoľvek upomienok zo strany žalobcu a samotný žalobca upomienky a doklady preukazujúce aspoň odoslanie upomienok, k žalobe nepriložil. Pokiaľ by tak žalobca aj urobil, súd by mu nárok na zaplatenie 180 Eur z titulu 6 upomienok nepriznal, nakoľko ide podľa názoru súdu o poplatky vyplývajúce z neprijateľných a teda neplatných zmluvných podmienok (§ 53 ods. 4 písm. k/ a t/ Obč. Z.), pretože žalobca požaduje od žalovanej ako spotrebiteľa plnenia za služby, ktoré nesledujú záujmy spotrebiteľa (žalovanej), ale sledujú záujmy len žalobcu (splnenie jeho pohľadávok). Takisto nebolo žalobcom preukázané ani individuálne dojednanie takýchto podmienok. Zmluva o úvere bola (pred)prípravená žalobcom a žalovaná nemohla obsah jej ustanovení ovplyvniť. Podľa názoru súdu „dojednanie“ o výške poplatkov (30 Eur za každú upomienku) spôsobovalo značnú nerovnováhu v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa - výška uplatnenej sumy 180 Eur dosahuje takmer výšku poskytnutého úveru. Žalobca navyiac nepredložil žiadny doklad o skutočných nákladoch, ktoré mu mali s upomienkami a výzvami žalovanej vzniknúť, kedy tieto skutočné náklady za upomienky celkom určite podľa názoru súdu nemohli dosiahnuť výšku 30 Eur za jednu upomienku. Podporne súd poukazuje tiež na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co 350/2012 z 22.05.2014, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými nie sú spotrebiteľovi poskytované nejaké protiplnenia. Takisto podporne súd poukazuje aj na ustanovenie § 9a Zákona o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého od spotrebiteľa nemožno požadovať úhradu nákladov vymáhania pohľadávky vo výške prevyšujúcej skutočné náklady.

45. Pokiaľ ide o istinu úveru, za dôvodný súd považoval len nárok žalobcu na zaplatenie sumy 190 Eur. Predmetom Zmluvy o úvere mala byť pôžička v sume 200 Eur, pričom prevzatie tejto pôžičky mala v zmysle predmetnej zmluvy preukazovať „zmenka“, ktorú však žalobca k žalobe nepriložil. Žalovaná však na pojednávaní potvrdila prevzatie hotovosti len v sume 190 Eur. Sporným tak ostal zvyšok istiny úveru v sume 10 Eur. Keďže sa žalobca ani jeho právny zástupca sa pojednávania, napriek riadnemu predvolaniu, nezúčastnili, pričom na pojednávaní mohli preukazovať poskytnutie úveru aj v tejto spornej časti (10 Eur), resp. navrhnuť vykonanie dôkazov ohľadom tejto časti úveru, čo sa však nestalo, mal súd za to, že v časti poskytnutia úveru (10 Eur) žalobca dôkazné bremeno neunesol. Súd preto žalobcovi priznal nárok na zaplatenie istiny úveru v sume len 190 Eur (výrok I.)

46. Za dôvodný tiež považoval súd nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 33 Eur. Nárok zo zmluvnej pokuty je samotnou pohľadávkou, pričom Občiansky zákonník na platné dojednanie vyžaduje písomnú formu, určenie výšky pokuty (alebo spôsobu jej určenia), pričom zmluvná pokuta predstavuje sankciu za porušenie zmluvnej povinnosti. Tieto formálne náležitosti zmluvná pokuta v sume 33 Eur v zmluve o úvere spĺňa. Súd hodnotil dojednanie zmluvných strán aj v kontexte prípadných neprijateľných zmluvných podmienok (najmä § 53 ods. 4 písm. k) Obč. Z.), pričom súd nezistil, že dojednanie o zmluvnej pokute, vzhľadom na jej výšku (33 Eur) a vzhľadom na výšku zabezpečovaného plnenia (istina 200 Eur) je v hrubom nepomere v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná na pojednávaní potvrdila, že mala vedomosť o hrozacej zmluvnej pokute, ak úver v určenej lehote nesplatí, pričom jej podľa názoru súdu nič nebránilo zmluvu nepodpísať, ak by so zmluvnou pokutou nesúhlasila. Súd teda dojednanie o zmluvnej pokute nevyhodnotil ako neplatné pre neprijateľnosť zmluvnej pokuty. Keďže žalovaná potvrdila skutkové tvrdenie žalobcu, že z úveru nesplatila nič, teda nesplnila si svoju zmluvnú povinnosť v lehote do 22.06.2016, súd preto žalobcovi priznal aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (výrok I.)

47. Žalobca požadoval zaplatenie úrokov z omeškania v miere 5 % zo sumy 256 Eur (suma istiny úveru 200 Eur plus odplata 56 Eur) a to od 23.06.2016 až do zaplatenia. Súd však žalobcovi (vzhľadom na bezúročnosť, bezpoplatkovosť úveru a vzhľadom na preukázané poskytnutie úveru len v sume 190 Eur) priznal úrok z omeškania v zákonnej miere 5 % (§ 517 ods. 2 Obč. Z. v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR) len z preukázanej istiny úveru 190 Eur, a to odo dňa nasledujúceho pod dni konečnej splatnosti úveru, teda odo dňa 23.06.2019, až do zaplatenia (výrok I.).

48. Nakoľko žalovaná žiadala o umožnenie splácať dlžné sumy splátkovou formou (vo výške 24 Eur mesačne) z dôvodu, že sa sama stará o dve deti a jej príjem predstavujú len dávky v hmotnej núdzi vo výške 174 Eur mesačne, súd jej v zmysle § 232 ods. 3 CSP povolil dlžné sumy splácať v mesačných splátkach vo výške 24 Eur (výrok I.), až do úplného vyrovnaní, pod sankciou straty výhod v prípade omeškania čo i len jednej splátky (§ 232 ods. 4 CSP). Pri výške mesačných splátok 24 Eur tak žalovaná splatí istinu úveru (190 Eur) a zmluvnú pokutu (33 Eur) v lehote do 10 mesiacov, čo súd považuje za primeranú výšku splátok vzhľadom na výšku priznaného nároku žalobcovi. Súd pri rozhodnutí o určení dlhšej paričnej lehoty prihliadal na postavenie žalovanej ako slabšej strany (spotrebiteľ), na jej osobné a sociálne pomery (samoživiteľka dvoch detí, dávky v hmotnej núdzi) a taktiež prihliadol na hrubé porušenie povinnosti žalobcu, ktorý pri poskytnutí úveru vôbec neskúmal osobné a majetkové pomery žalovanej, dokonca sfaľšoval (pozmenil) údaje o výdavkoch žalovanej tak, aby jej úver mohol poskytnúť. Podporne súd poukazuje aj na ustanovenie § 11 ods. 2 prvá veta Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Osobitne súd na poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16Co/324/2018-144 zo dňa 13.06.2019.

49. Vo zvyšnej časti žaloby (istina v sume 10 Eur; odplata v sume 56 Eur; poplatky za upomienky v sume 180 Eur; zmluvný úrok v miere 70 % zo sumy 200 Eur od 22.06.2015 do zaplatenia a v časti úrokov z omeškania 5 % nad sumu 190 Eur) zamietol ako nedôvodnú (výrok II.), a to z dôvodov už skôr uvedených.

50. Žalobca mal úspech v miere 47,55 % a žalovaný mal úspech 52,45 % a preto súd v zmysle § 255 ods. 2 CSP rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (výrok III.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Zvolen, písomne v dvoch vyhotoveniach. Podľa § 362 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde, ktorým je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP). Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolaie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.